

SUOMEN
HAUTAUSTOIMINNAN
KESKUSLIITTO RY

BEGRAVNINGSVERKSAMHETENS
CENTRALFÖRBUND I FINLAND RF

REKOMMENDATIONER FÖR KISTOR OCH URNOR

Betänkande av arbetsgruppen för kistor och urnor
tillsatt av Begravningsverksamhetens centralförbund i Finland r.f.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Förord.....	1
2. Problem i dagsläget.....	1
3. En arbetsgrupp tillsätts.....	2
4. Arbetsgruppens målsättning.....	3
5. Ramarna för arbetet.....	3
6. Materialbestämmelser och rekommendationer för kistor och urnor i de nordiska länderna.....	4
6.0 Finland	
6.1 Sverige	
6.2 Danmark	
6.3 Norge	
6.4 Island	
7. Grunden för arbetsgruppens kvalitetsrekommendationer.....	7
8. Godkännande av kistor och urnor.....	7
9. Märkning av godkända kistor och urnor	8
10. Leverantörs- och produktregister.....	9
11. Övervakning av rekommendationerna.....	9
12. Beaktande av lagen om konkurrensbegränsning (480/1992).....	9
13. Påföljder då rekommendationerna inte efterföljs	9
14. Användning av tyg vid insvepning.....	11
15. Insvepning av avliden i plast	11
16. Sänkning av urna i vattendrag.....	12
17. Ämnen som ännu borde granskas.....	12
18. Rekommendationerna träder i kraft.....	12
19. Information.....	13
20. Systemets kostnader samt finansiering.....	14
21. Slutledning.....	16

REKOMMENDATIONER FÖR KISTOR OCH URNOR

FÖRORD

Med nationella samt internationella överenskommelser försöker man minska hälso- och miljöskadliga utsläpp. Under de senaste åren har man inom industrin, jordbruks- och trafiknäringen lagt mera vikt på olika produkters och varors miljövänlighet under dess hela användning samt slutgiltiga placering. Traditionellt har lagstiftningen haft en central roll när det gäller miljöskydd i Finland. Näringsidkarnas ansvar i miljöfrågor har dock ökat. I praktiken har detta lett till en frivillig åtgärder som komplement till lagstiftning samt finansiell styrning.

Inom begravningsväsendet har man speciellt lyft fram miljöfrågor gällande kvicksilverutsläpp i krematorier. Även i OSPAR- avtalet för skyddet av Nord Atlanten har man betraktat krematorier som en källa för utsläpp av kvicksilver.

Under mötet i Bremen 23.-25.06 2003 godkände OSPAR- kommissionen rekommendationen ” *OSPAR recommendation 2003/ 4 on controlling the Dispersal of Mercury from Crematoria* “ Rekommendationerna har trätt i kraft 27.06.2003. I dessa framgår vilka åtgärder som bör åtas på nationell nivå för att minska kvicksilverutsläppen vid krematorier.

Begravningsverksamhetens centralförbund i Finland rf (BCF) avgav 5.11.2002 ett utlåtande om ovannämnda, då preliminära rekommendationer. I sitt utlåtande föreslog SHK bl.a. att man i Finland skulle stadga regler eller rekommendationer för kistor och urnor, antingen som myndighets-beslut eller via begravningsverksamhetens organisationer och kisttillverkare.

Som påföljd av det tidigare nämnda beslöt förbundets styrelse 17.09.2003 att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag för ett system, som skulle möjliggöra kvalitetskontroll av kistor och urnor. Arbetsgruppens förslag berör inte kvicksilverfrågan, utan siktar i första hand på att reducera eller stoppa övriga skadliga utsläpp.

PROBLEM I DAGSLÄGET

Vår gemensamma omsorg för miljön förutsätter att även begravningsväsendet strävar efter en minskning av mängden skadliga ämnen som slutligen hamnar i jorden eller i luften. Skadliga rökgaser från krematorier kan minskas med olika filteranordningar. Dessa är dock anmärkningsvärt dyra i anskaffning och underhåll och kan i slutändan därför inverka menligt på kremeringarnas nu ökande trend genom höjda kremeringskostnader. De skadliga ämnen, som till slut hamnar i jorden vid jordbegravningar, kan knappast på ett realistiskt sätt elimineras med tekniska metoder. I stället för att bygga dyra och komplicerade filtreringsanordningar för filtrering av krematoriernas rökgaser, borde man i

stället sträva till att minska mängden skadliga ämnen, som förs in i krematoriets ugnar. Det vore på allt sätt mer förnuftigt att använda möjligast miljövänliga material i kistor samt dess inredning. Om kistor för jordbegravning skulle ha samma miljökrav som kistor för kremering skulle vi samtidigt minska de skadliga ämnen som till slut hamnar i jorden. Trots att urnor har betydligt mindre negativ inverkan på miljön än vad som är fallet med kistor, borde man ändå ta i betraktande också urnornas miljövänlighet.

Till skillnad från de övriga Nordiska länderna har Finland inga kvalitetskrav på kistor och urnor. Trots att man i Finland oftast tillverkar urnor och kistor av miljövänliga material, finns ingen instans, som utför kvalitetskontroll på ifrågavarande produkter. I och med globaliseringen importeras i ökande mängd kistor och urnor till Finland. För dessa finns inga som helst garantier när det gäller miljövänlighet.

Miljömyndigheter utomlands och i Finland fäster nu större uppmärksamhet på krematoriernas skadliga rökgaser. Trots att man tills vidare betonar kvicksilverfrågan, kommer man säkert i ett senare skede att även beakta andra skadliga ämnen. Därför är det viktigt att redan nu ta itu med övriga miljöskadliga ämnen, som uppstår vid kremering.

Ovannämnda olägenheter kan till ett rimligt pris minskas genom att skapa ett system med vilket man kan övervaka att möjligast miljövänliga material används vid tillverkning av kistor och urnor. Samtidigt skulle även en trygg framtid för nuvarande kremerings- samt begravningsverksamhet garanteras.

I de övriga nordiska länderna har tidigare nämnda problem uppmärksammats i något fall redan för ett tiotal år sedan. Sverige, Danmark och Norge redan ett funktionerande regelverk för kvalitetskrav eller rekommendationer för material vid tillverkning av kistor. På Island är ett liknande system under arbete. I Sverige och Danmark ställer man också krav på de material, som används vid tillverkningen av urnor. Nu borde man även i Finland sträva efter att uppnå samma nivå som i de övriga nordiska länderna.

EN ARBETSGRUPP TILLSÄTTTS

När arbetsgruppen tillsattes av BCF strävade dess styrelse till en möjligast mångsidig arbetsgrupp. Man ville få med alla de organisationer, som senare skulle beröras av de planerade rekommendationerna. I gruppen finns representanter för det praktiska arbetet i krematorierna samt dess ledning, tillverkare av kistor och urnor, begravningsverksamheten, församlingarnas gravgårdsförvaltningar samt Miljöstyrelsen.

Arbetsgruppens sammansättning

ordförande : pol.mag. Göran Lindström (Begravningsväsendets centralförbund i Finland)

medlem och sekreterare : vd Anders Tötterman (Krematoriestiftelsen r.s)

medlem : ordförande Pirjo Aaltonen (Finlands begravningsbyråers förbund rf)

medlem : krematorieföreståndare Mikael Wilen (Esbo Kyrkliga samfällighet)
 medlem : parkchef Antti Pekuri (Jyväskylä kaup.srk.) från 07.04.2004
 sakkunnig : överinspektör Elina Karhu (Finlands Miljöcentral) till
 28.04.2004

ARBETSGRUPPENS MÅLSÄTTNING

Arbetsgruppen formade målsättningarna enligt följande:

- då tjänster produceras inom begravningsväsendet bör man även beakta möjligast miljö-vänliga alternativ, dock inom givna ekonomiska ramar.
- man bör eftersträva till en minskning av de skadliga ämnen, som hamnar i jorden via
- gravgårdar samt i luften via rökgaserna från krematorier;
- målsättningarna uppnås genom att skapa kvalitetsrekommendationer för kist- och urn-material;
- då materialrekommendationerna utarbetas på en frivillig och positiv bas, strävar man att få samtliga parter i begravningsväsendet att verka för en möjligast hälsosam miljö;
- inom ramarna för dessa rekommendationer har man en möjlighet att finkänsligt informera anhöriga om miljövänliga gällor kistor och urnor;
- med dessa rekommendationer har man även en möjlighet att påverka produktutvecklingen, man kan förutom kvalitets och ekonomiska värden även beakta miljövärden;
- rekommendationernas uppföljning och kontroll borde vara tillräcklig samt ekonomiskt förnuftig;
- rekommendationerna bör befrämja fri konkurrens;

Ett möjligt ibruktagande av rekommendationerna bestäms av ifrågavarande kyrkogårdsförvaltning. Man strävar till att de lokala församlingarna och kyrkliga samfälligheterna godkänner dessa rekommendationer.

Tanken är att dessa kvalitetsrekommendationer, vilka har utarbetats via frivilligt samarbete mellan de organisationer och samfund, vilka verkar inom begravningsverksamheten, är en tillräcklig åtgärd för att minska på olägenheter i branschen. Om de trots allt visar sig otillräckliga, bör man senare överväga möjligheten att skapa på lagstiftning baserade bestämmelser.

RAMARNA FÖR ARBETET

Arbetsgruppen har uppgjort följande ramar för arbetet :

- Rekommendationerna för kistmaterial gäller samtliga kistor – både för jordbegravning och kremering;
- Förutom materialrekommendationer specificeras också kistors och urnors övriga beskaffenhet, som t.ex. storlek;

- Rekommendationerna berör även kistornas inredning, svepningsmaterial osv;
- Rekommendationerna berör inte arbetsskyddsfrågor under själva produktionsprocessen
- vid tillverkning av kistor och urnor;
- Rekommendationerna berör dock problem, som kan uppstå vid hantering och användning av kistor och urnor;
- Rekommendationerna berör inte den avlidne, ej heller implantat, pacemakers, amalgamplomber osv.;
- Rekommendationerna berör inte främmande föremål som placerats i kistan;

MATERIALBESTÄMMELSER OCH REKOMMENDATIONER FÖR KISTOR OCH URNOR I DE NORDISKA LÄNDERNA.

Finland

I Finland finns tillsvidare inga bestämmelser eller rekommendationer för det material, som används i kistor och urnor. I början på år 2004 trädde den nya begravningslagen i kraft, men den berör inte heller dessa frågor.

Miljöcentralerna i Helsingfors, Esbo och Vanda har uppmärksammat OSPAR-rekommendationerna och som följd av detta utfört besök i huvudstadens krematorier under hösten 2003.

Sverige

I Sverige har man på frivillig basis bildat en grupp vid namn **Samrådsgruppen begravningsbranschen träindustrin (SBT)**. I gruppen ingår representanter för de olika organisationerna inom begravningsbranschen, representanter för träindustrins organisationer samt en samarbetsgrupp från den lutherska kyrkan.

Kvalitets- och beskaffenhetsbestämmelser samt evaluering av urnor och kistor baserar sig på de avtal, som överenskommit mellan de organisationerna, vilka verkar inom SBT. Bestämmelserna fungerar som stöd för ansvariga i krematorier, begravningsbyråer samt tillverkare och importörer av urnor och kistor. Bestämmelserna är egentligen utformade som rekommendationer, men de har vunnit ett allmänt godkännande. Kvalitetsbestämmelser, tillverkar-, importör- samt produktregister finns på SBT:s hemsidor. Information kan även fås via styrelsemedlemmarna i SBT.

SBT har stadgat kvalitetsbestämmelser för industriellt tillverkade kistor och urnor. Urnorna uppdelas i två olika grupper, förmultnande och ickeförmultnande. De sistnämnda är oftast urnor, som placeras beständigt i

kolumbarier, medan förmultnande urnor begravas i jord och är tänkta att förmultna inom 15 år.

Det är möjligt att tillverka en kista eller en urna åt sig själv eller en nära anhörig. I detta fall finns lindrigare bestämmelser.

Tillverkare eller importör bör själv på egen bekostnad se till att produkten fyller kvalitetsbestämmelserna. När det gäller godkännande av kistor förutsätter det en provbelastning samt provbränning under SBT:s övervakning.

SBT upprätthåller ett register över godkända kistor och urnor. Ansökningar, provresultat, materialintyg samt övrigt skriftligt material bör levereras på svenska. Ansökningen bör innehålla produktbeskrivning, ritning med mått, detaljerad materialförteckning samt för kistornas del provbrännings- och belastningsprotokoll. Typgodkända kistor förses med ett certifierat märke i vilket framgår bl.a. kistans tillverkare. När en avliden transporterats i kista eller urna från något annat land rekommenderas ett godkännande av ifrågavarande kista eller urna.

Godkända kistor och urnor förses med ett av SBT angivet märke. Om en kista utan godkänd märkning levereras för kremering, nekar krematoriets personal kremeringen. Undantag görs då anhöriga själv tillverkat kistan eller om de själva hämtat kistan från ett annat land. När det gäller urnor har inga större problem uppmärksammats.

I praktiken har det svenska systemet visat sig fungera väl.

Danmark

Det danska systemet, som togs i bruk för cirka 15 år sedan, liknar till en del den svenska modellen. Skillnaden är närmast att det danska systemet gäller endast kistor för kremering. För urnor finns bestämmelser när det gäller material samt beskaffenhet. De lokala gravgårdsförvaltningarna har trots allt beslutanderättighet i sista hand. Även i Danmark är bestämmelserna utformade som rekommendationer men har fått ett allmänt godkännande.

Kistornas kvalitets- och beskaffenhetsbestämmelser har skapats i samarbete med organisationen för de danska krematorierna *Danske Krematoriers Landsforening (DKL)* samt representanter för organisationer inom branschen för tillverkning av kistor och urnor. Rekommendationerna är inte lika ingående som de svenska.

DKL upprätthåller register över godkända tillverkare samt importörer av kistor och urnor. Enligt den danska modellen erhålls godkännande av produkten genom att tillverkare/importör undertecknar gällande bestämmelser. Genom detta binder sig företaget att leverera endast sådana urnor och kistor, som fyller gällande kvalitetskrav. Det danska systemet kräver ingen provbränning av kistor. DKL har rätt att besöka tillverkare/ importör utan förvarning ifall man misstänker att deras kistor inte uppfyller gällande bestämmelser.

Godkända kistor förses med märkning där det framgår bland annat tillverkare/importör.

Om krematoriets personal upptäcker en kista, som inte fyller normerna, tar personalen kontakt med DKL som för ärendet vidare till tillverkare/importör.

DKL indelar urnorna i olika kategorier: urnor för jordbegravning samt urnor för kolumbarier och urnemurar. Urnor som sänks i jorden bör vara förmultnande. Urnor, som placeras på annat sätt beständigt, kan tillverkas av icke förmultnande material. För urnornas del finns endast DKL:s rekommendationer, vilka DKL utgivit i broschyrform. Urnor förses inte med någon märkning.

Det danska systemet har i huvudsak fått positiv respons.

Norge

I den norska begravningslagen (gravferdsloven) finns bland annat bestämmelser om kistor och urnor.

Kistornas kvalitets- och beskaffenhetsbestämmelser är nämnda i ifrågavarande lag. De påminner till en del om de svenska och danska rekommendationerna.

Kistan samt dess utsmyckning bör förmultna inom gravens besittningstid. Den bör också kunna kremeras så att inga skadliga rökgaser kommer ut i naturen. Kistan får inte skada själva ugnen under kremeringens lopp. Kremering kan ske endast i en godkänd kista. Om den avlidne hämtas för kremering i en icke godkänd kista bör kistan bytas ut. Kyrkoförvaltningen kan dock ge lov att sänka kistan i en jordgrav.

Urnor bör tillverkas av material som förmultnar inom gravens besittningstid. Den bör dock tåla normal hantering samt transport per post.

Island

En kommitté ledd av rätts- och kyrkoministeriet har under maj månad 2004 färdigställt ett förslag för bestämmelser angående jordfästningar, kremeringar samt kistor. I arbetet deltog *Kirkegårdsforbundet i Island (KGSÍ)*, som representerar begravningsväsendet. Betänkandet är för utlåtande under våren 2005 och man hoppas få bestämmelserna kraft i slutet av året.

Kistorna indelas i två grupper: kistor som används vid jordbegravning samt kistor endast för kremering. Materialet i kistor bör i huvudsak bestå av miljövänligt material. Mängden metall i kistor har begränsats. Förutsättningen för kremering är att pacemakers, plast och dylikt material avlägsnas. Kistor, som inte fyller givna bestämmelser, kan användas endast i undantagsfall. Alla

urnor bör tillverkas av miljövänligt material. I huvudsak skall endast förmultnande urnor användas, men man har dock möjlighet att använda andra typer av urnor. Enligt begravningslagen finns möjlighet att tilldela straff ifall givna bestämmelserna inte följs.

GRUNDEN FÖR ARBETSGRUPPENS KVALITETSREKOMMENDATIONER

Arbetsgruppen har bekantat sig med kist- och urnematerialbestämmelserna/rekommendationerna i de nordiska länderna. I Sverige har arbetsgruppen förhandlat med SBT:s representant varvid rekommendationernas innehåll samt systemets funktion har diskuterats. Arbetsgruppens ordförande samt sekreterare har på samma sätt också bekantat sig med det danska systemet.

Kvalitetsrekommendationerna

Arbetsgruppen föreslår att de kist-och urnematerialrekommendationer, vilka samtliga parter inom begravningsväsendet gemensamt förhandlat fram, rekommenderas av alla organisationer att tagas i bruk. Arbetsgruppens motivering är följande:

- Varje församling eller kyrkliga samfällighet bestämmer självständigt om ibruktage av dessa rekommendationer;
- Emedan man i vårt land inte har praktiska erfarenheter av produktkontroll inom begravningsbranschen, rekommenderas i detta skede en frivillig kontroll av kistor och urnor;
- Ett system, som baserar sig på stadgade bestämmelser, kulle kräva lagstiftning eller åtminstone myndighetsbeslut;
- Om övervakningen skulle ske enligt den sistnämnda modellen, skulle systemet antagligen bli tungrovt och dyrt;
- I Sverige och Danmark har man goda erfarenheter av rekommendationer som fungerar på frivillig bas;
- Arbetsgruppen anser att man borde följa utvecklingen och, om behov uppstår, ha möjlighet att genomföra kraftigare åtgärder ifall det tänkta systemet visar tecken på brister. Fortsatta åtgärder skulle dock kräva förhandlingar med Kyrkostyrelsen.

Detaljerade rekommendationer har framförts i **bilagorna (A-B)** till detta betänkande. Församlingarna bestämmer själva i vilken form de tar i bruk föreslagna rekommendationer. En möjlighet är att skriva in dem i församlingens reglemente för begravningsväsendet (**bilaga C**).

GODKÄNNANDE AV KISTOR OCH URNOR

Då arbetsgruppen behandlade frågor kring systemet för godkännande av kistor samt urnor, konstaterades att i nordens används tre olika modeller. I Sverige godkänner de olika organisationernas samarbetsorgan kistor, urnor,

leverantörer samt material och hållbarhetsprov. Detta samarbetsorgan upp rätthåller även ett produkt- och leverantörsregister. I Danmark krävs inga prov. I Norge är direktiven inskrivna i lagen för begravningsväsendet, men är till sin natur liknande de svenska och danska modellerna. Ett system för godkännande samt prover är inte uppbyggt.

Arbetsgruppen anser att skapande av en ny instans, vilken skulle handha godkännande av kistor samt urnor, inte är ändamålsenligt. En ny instans skulle öka byråkratin och vara klart kostsammare än att överlåta arbetet åt en redan nu verksam organisation. Den danska modellen kan anses vara lämplig för finska förhållanden.

Den organisation, som väljs att sköta arbetet, bör fylla följande kriterier :

- Organisationen bör vara möjligast oberoende av parterna inom branschen: begravningsbyråer, tillverkare, gravgårdsförvaltningar, krematorier ;
- Organisationen bör vara pålitlig samt förtroendeingivande
- Organisationen bör ha en fungerande förvaltning, som har resurser för långsiktigt arbete;
- Organisationen bör vara transparent och möjlig att granska.
- De register vilka organisationen handhar bör vara öppna för alla;
- Den ersättning organisationen erhåller för sina tjänster bör motsvara de verkliga kostnaderna.

Enligt arbetsgruppen fyller Begravningsväsendets centralförbund i Finland de tidigare nämnda kriterierna. Arbetsgruppen framför i och med detta att man överlåter godkännande uppgifterna åt BCF.

I praktiken skulle godkännande ske genom att kist- och urneproducenter samt importörer under-tecknar kvalitetsrekommendationerna tillsammans med Begravningsväsendets centralförbund. Producenter samt importörer skulle då erhålla rättigheten att använda BCF:s kontrollmärke på de produkter som godkänts av BCF.

MÄRKNING AV TYPGODKÄNDA KISTOR OCH URNOR

Begravningsväsendets centralförbund i Finland ger noggrannare instruktioner om hur godkända kistor och urnor skall märkas. Instruktionerna utarbetas i samarbete med Finlands begravningsbyråers förbund rf samt representanter för kist- och urnutillverkare. Målet är att få kontrollmärket registrerat. Enligt planerna skall arbetsgruppens gemensamt godkända märke bli registrerat vid Patent- och registerstyrelsen. Det registrerade märket kallas kontrollmärke. Anvisningar för märkets användning linjeras på basen av detta betänkande. Övervakningen av märkets användning sköts av Begravningsväsendets centralförbund i Finland.

LEVERANTÖRS- OCH PRODUKTREGISTER

Godkännandet av kistor och urnor förutsätter att man skapar och upprätthåller ett register över leverantörer och produkter. Registret bör skapas i samarbete mellan Begravningsväsendets centralförbund i Finland, Finlands begravningsbyråers förbund rf samt representanter för kist- och urn-producenterna. Registret bör vara tillgängligt för samtliga och även för allmänheten. Arbetsgruppen rekommenderar att registret finns på BCF:s hemsidor. Förbundet sköter också om uppdateringen av registret. Tillverkare samt importörer förser BCF med en lista över de kistor och urnor som fyller de överenskomna rekommendationerna. I fall det sker förändringar i produkt programmet delges även dessa till BCF.

ÖVERVAKNING AV REKOMMENDATIONERNA

I första hand ligger ansvaret hos tillverkare samt importörer. De bör förbinda sig att följa gällande rekommendationer och på så sätt känna sitt ansvar för miljöskyddet. Även om systemet är uppbyggt på frivillig bas, kan man konstatera, att de företag vars produkter finns i registret har en tydlig marknadsfördel.

Begravningsbyråerna kan bära sitt ansvar för miljön genom att rekommendera sina kunder endast godkända produkter.

Gravgårdarnas personal – närmast personalen i kapell och krematorier - är övervakningens sista länk. Man borde dock akta sig för att skjuta för mycket ansvar på denna personal, då deras möjligheter att reagera är begränsad. Vid eventuella konfliktsituationer är kistorna eller urnorna redan på gravgården eller i krematoriet. Därför är personalens roll närmast att förhandla med representanter för begravningsbyrå eller de närmaste anhöriga om ett byte av kistan eller urnan till en miljövänligare produkt. Om förhandlingarna inte leder till önskat resultat, kan personalen enligt egen bedömning godkänna produkten. Begravningsväsendets centralförbund bör informeras om fallet så att förbundet vid behov kan vidta nödvändiga åtgärder.

BEAKTANDE AV LAGEN OM KONKURRENSBEGRÄNSNINGAR (480/1992)

I slutskedet av arbetsgruppens arbete sändes det preliminära betänkandet för utlåtande till konkurrensverket. Denna förfrågan ledde till förhandlingar, där arbetsgruppen presenterade betänkandet för direktör Matti Virtanen och tre andra tjänstemän. På konkurrensverket såg man det som mycket önskvärt att målen i betänkandet skulle kunna uppnås. Vid detta möte behandlades även frågor, som borde uppmärksammas, då arbetet med betänkandet fortsätter: Av dessa kan nämnas:

- Faktorer, som eventuellt inskränker på fri konkurrens, bör minimeras;

- Rekommendationerna bör baseras på objektiva premisser;
- Systemet samt deltagandet bör vara öppet för samtliga tillverkare och importörer;
- Rekommendationer samt leverantör- och produktregister bör publiceras så att samtliga har tillgång till dessa;
- Systemet bör till alla delar vara transparent och möjligt att uppfölja;
- Rekommendationerna bör baseras på allmänt godkända normer;
- Man bör ha möjlighet att specificera eller förändra rekommendationerna om marknaden erbjuder nya material eller arbetsmetoder;
- Om rekommendationerna inte följs, bör straffet vara måttligt och begripligt.
- Ev.-luth. kyrkans inställning till det planerade systemet bör undersökas.

Arbetsgruppen har beaktat konkurrensverkets synpunkter och kan konstatera, att rekommendationerna inte på något sätt inskränker den fria konkurrensen. Enligt arbetsgruppens uppfattning skulle ett godkännande av rekommendationerna i själva verket stöda den fria konkurrensen. Detta skulle ske bl.a. genom att kvalitetsrekommendationerna baserar sig på allmänt godkända normer, som t.ex miljömärkningsdirektiven i norden och EU. Europeiska samfundets direktiv är i princip giltiga i samtliga länder inom den Europeiska Unionen och därigenom tillgängliga för samtliga producenter. Även så att mått- och hållfasthetsnormer finns tillgängliga på Begravningsväsendets centralförbunds hemsidor och därigenom underlättar arbetet för nya leverantörer och producenter.

PÅFÖLJDER DÅ REKOMMENDATIONERNA INTE EFTERFÖLJS

Då efterföljandet av rekommendationerna baserar sig på frivillighet, kan inte underlåtenhet att följa dem leda till direkta ekonomiska sanktioner. Det är däremot klart att producenter av icke certifierade kistor får en sämre konkurrensställning än leverantörer av ekologiska produkter.

Om en icke godkänd kista eller urna hämtats till ett krematorium eller en begravningsplats rekommenderas följande åtgärder:

- Om tillverkare eller importör inte finns registrerad, förhandlar BCF om att leverantören ansluter sig till registret;
- Då en icke godkänd kista har levererats till ett krematorium eller en gravgård, kontaktar dess förvaltning BCF, som i sin tur förhandlar med leverantören samt ifrågavarande begravningsbyrå om hur dylika situationer kunde undvikas i framtiden. Gravgårdsförvaltningen kan dock enligt egen bedömning godkänna kistan för kremering eller jordbegravning.
- Då en kista, som klart kan anses förorsaka miljöproblem, har levererats till en gravgård eller ett krematorium, bör personalen

kontakta begravningsbyrån eller de anhöriga, som ombesörjer begravningen. Man informerar dessa parter om problemet med kistan samt framför önskemål om ett byte av kista till en miljövänligare produkt. Om den begravningsbyrån eller den anhörige inte accepterar att byta kistan, kan förvaltningen för ifrågavarande gravgård eller krematorium vägra att ta emot den icke godkända kistan. Förvaltningen bör även skriftligt kontakta BCF, som i sin tur förhandlar med begravningsbyrån.

- Om en icke godkänd urna, som är tillverkad för allmän försäljning, hämtats för gravsättning kan gravgårdens förman kräva att urnan byts ut. Ifall begravningsbyrån eller den anhörige vägrar byta ut urnan, kan gravgårdens förman neka gravsättning. Samtidigt bör han informera dem om möjligheten att gravsätta askan t.ex. i en förmultnande påse. Detta ifall av att man kan ifrågasätta urnans förmultnande. BCF bör informeras skriftligt om fallet, så att förbundet i sin tur kan skrida till nödiga åtgärder.
- Om en urna levererats för placering i kolumbarium eller på annat sätt placeras beständigt bör urnan vara ickeförmultnande åtminstone under gravens hela besittningstid;
- Om en urna, som tillverkats av anhörig/ den avlidne själv, eller om urnan skickats från utlandet till en gravgård för gravsättning, rekommenderas ett godkännande samt gravsättning av urnan, förutsatt att urnan kan anses vara förmultnande.

När BCF får en anmälan om användning av en icke godkänd kista eller urna, som i ovannämnda fall, granskar förbundet först om kistans/urnans tillverkare/leverantör finns registrerad i leverantörsregistret. Om tillverkaren är registrerad, kontaktas företaget och bakgrunden till fallet utreds. Samtidigt strävar BCF till att försäkra sig om att tillverkarens kistor/urnor i framtiden fyller kvalitetsrekommendationerna. Om tillverkaren inte är villig att samarbeta, kan tillverkaren eller dess produkter tas ur registret. Detta skulle i fortsättningen sannolikt försvåra företagets verksamhet.

För församlingarnas del baserar sig dessa framförda följder redan på praxis, som är allmän i många stora församlingar. Det är närmast frågan att få denna praxis verifierad i text. Detta skulle underlätta arbetet för de personer, som jobbar i praktiken med frågor av denna typ.

I Sverige har man konstaterat att en på frivillighet baserad övervakning är rätt så effektiv. I Danmark har man likaledes positiva erfarenheter. Det norska systemet, som baserar sig på begravningslagen, fungerar också väl.

ANVÄNDNING AV TYG VID INSVEPNING

Med insvepningstyg avses det material med vilket den avlidne kläs istället för kista. Dessa används exempelvis av personer som har en islamisk tro.

I enlighet med begravningslagen samt stadgarna för hälsovårdsförfattningen kan en avliden begravas utan kista om speciella skäl föreligger.

Insvepningsmaterialet bör vara tillverkat av naturmaterial.

INSVEPNING AV EN AVLIDEN I PLAST

Arbetsgruppen rekommenderar att avlidna, vilka är tätt inslutna i plast kremeras. Detta kan motiveras med att plasten förhindrar förmultningsprocessen. Om en avliden, som är tätt införluten i plast hämtas till en gravgård, bör ifrågavarande begravningsbyrå varsko förvaltningen för gravgården i förväg. Ett annat sätt är att chauffören för likbilen antecknar informationen i gravgårdens mottagningsbok, om en sådan finns. Om inte en kremering sker, rekommenderar arbetsgruppen att man antecknar informationen i gravregistret.

SÄNKNING AV URNA I VATTENDRAG

Begravningslagen (457/2003) gör det möjligt att under vissa förutsättningar sänka en urna i ett vattendrag. Det finns inga bestämmelser om hurudan urnan bör vara. Enligt arbetsgruppens rekommendationer bör den dock vara konstruerad så att den sjunker snabbt och inte kan föras av vattnets strömningar från en plats till en annan.

ÄMNEN, SOM ÄNNU BORDE GRANSKAS

Arbetsgruppen har listat ärenden som inte har innefattats i arbetsgruppens arbete, men vilka borde få en närmare granskning i andra sammanhang.

Dessa är:

- Elektroniska implantats menliga inverkan i form av explosion eller miljöproblem;
- Tandernas amalgamfyllningar;
- Problem som uppstår då främmande föremål lämnas i kistor;
- Möjligheten att byta ut skyddsplasten i kistorna till andra material som är bättre lämpade för ändamålet, t.ex vaxat papper;
- Utvecklandet av förmultnande kroppspåsar;

REKOMMENDATIONERNA TRÄDER I KRAFT

Datumet för när rekommendationerna träder ikraft är helt beroende av bland annat aktiviteten hos de parter, som deltagit i arbetet med dessa rekommendationer, men framförallt av Kyrkostyrelsen samt församlingarna.

Arbetsgruppen framför att de nämnda parterna skulle verka för att rekommendationerna kunde träda i kraft 1.1.2007. Det skulle ge församlingarna en tillräcklig tid att planera sitt förfarande.

Tillverkare/importörer av kistor/urnor skulle på så sätt även få en tillräcklig övergångstid för att ställa om produktionen. Redan i lager varande ickegodkända kistor/urnor borde trots allt kunna säljas ända till den 31.12.2007.

INFORMATION

För att föra fram information om rekommendationerna borde samtliga parter i branschen delta.

Kyrkostyrelsen

Förutsättningen för att rekommendationerna efterföljs är att Kyrkostyrelsen har en positiv inställning samt börjar aktivt informera om rekommendationerna. I praktiken betyder det bl.a. att Kyrkostyrelsen i ett cirkulär vikten av ekologiska värden i alla sammanhang i de enskilda församlingarna. I församlingarnas begravningsväsende skulle det bland annat betyda ett ibruktage av de kist- och urnerekommendationer, som framförs i detta betänkande. Kyrkostyrelsens cirkulär når samtliga ev.-luth. församlingar i Finland. Kyrkostyrelsens informationscentral kan också informera de offentliga medierna.

Församlingar

Församlingarna kan både internt och genom de lokala medierna understryka vikten av användningen av ekologiskt riktiga kistor och urnor. Detta mål uppnås genom att församlingarna godkänner framförda rekommendationer. Kännedom om saken kan också spridas genom att församlingarna förhandlar med de lokala begravningsbyråerna.

Begravningsväsendets centralförbund i Finland rf

BCF kan informera sina medlemmar samt de offentliga medierna. På förbundets utbildningsdagar runt om i Finland når man en stor grupp personer inom branschen. Personalen inom begravningsväsendet kan ges praktiska råd om hur man kan tillämpa rekommendationerna. Även producent- och produktregistret, som upprätthålls på förbundets hemsidor www.shk.fi, kan presenteras.

Församlingsträdgårdsmästarna rf

Församlingsträdgårdsmästarna har en ansvarsfull roll inom församlingarnas begravningsväsende. Deras förbund anordnar regelbundna utbildningstillfällen, i vilka en betydande del av trädgårdsmästarna deltar. Informationen till medlemmarna fungerar bra.

Finlands begravningsbyråers förbund rf

Största delen av begravningsbyråerna är medlemmar i förbundet. Förbundet publicerar tidningen Tiimalasi. Förbundet sänder medlemsbrev månatligen samt ordnar regelbundna utbildningstillfällen.

Tillverkare samt importörer av kistor och urnor

Tillverkare samt importörer har ingen förening, som representerar deras sektor. Finlands begravningsbyråers förbund har dock ett ganska vältäckande register över tillverkare samt importörer av kistor och urnor. Enligt arbetsgruppens uppfattning bör inte informeringen av dessa parter trots allt vara nämnvärt svår.

SYSTEMETS KOSTNADER SAMT FINANSIERING

Kostnaderna för anslutning och nyttjande av registren bör vara skäligen. De bör dock täcka kostnaderna för övervakningen och upprätthållandet av registren. Det kan anses nödvändigt att den instans, som upprätthåller registren, får finansiellt stöd för denna uppgift närmast då av Kyrkostyrelsen. Om uppgiften för upprätthållande av registret ges enligt arbetsgruppens förslag till Begravningsväsendets centralförbund i Finland rf, borde nämnda förening inleda förhandlingar om systemets finansiering. Målet bör dock vara att när man byggt upp systemet skall finansiering av verksamheten ske med de medel som uppbärs vid givandet av kontrollmärken samt årsavgifter. Arbetsgruppen tar dock inte ställning till tjänsternas pris.

Arbetsgruppen har undersökt kostnader och finansiering för motsvarande system i Sverige och Danmark. I Sverige startades systemet 1988 på så sätt, att ett grundkapital på 7.000 SEK/medlem samlades in av medlemmarna, (cirka 770 euro/medlem) sammanlagt 49.000 SEK (5.400 euro). De administrativa kostnaderna för systemet är mycket låga i och med att det inte utbetalas några mötes-arvoden åt de olika sektorernas representanter. De olika sektorernas representanter står i tur och ordning värd för gruppens möten och ordnar därigenom med lokaliteter samt möjliga kostnader. SBT:s ordförande väljer samarbetsgruppens sekreterare, för deras lönekostnader står ifrågavarande sektor. Endast sekreterarens resekostnader betalas av SBT. Sekreterarens löpande ärenden är dock måttliga, endast ett fåtal timmar i månaden. För samarbetsgruppens revision står SKKF:s revisorer och det sker kostnadsfritt. Kostnaderna täcks närmast genom produkternas certifiering samt övriga utskrivna handlingar. Kostnaderna för utskrivna dokument är 500 SEK (55 euro). Då provbränning av kista utförs förhandlas kostnaden alltid skilt med ifrågavarande krematorium. Om provbränningen sker i ett krematorium vilken är medlem i systemet är kostnaden rimlig, ungefär 1.500 SEK (cirka 165 euro). Ifrågavarande krematorium fakturerar beställaren direkt. Kistans hållfasthetsprov sköter branschens tekniska forskningsverk, som fakturerar beställaren direkt. Möjligheten att utföra provet hos Stockholms kommunala begravningssektor finns också, det sker då vid Skogskyrkogården i Stockholm.

Provet utförs praktiskt så att en tillräckligt stor person står på kistan. Efter testet görs en skriftlig rapport. I praktiken ansvarar SKKF för funktionen av kvalitetskontrollsystemet samt ekonomin. Föreningen grundades 1882 och har en stabil ekonomi.

I Danmark ansvarar det Danske Krematoriens Landsförening (DKL) för systemets funktion samt ekonomi. I Danmark finansieras systemet så att kommuner och församlingar, vilka äger ett krematorium, betalar en medlemsavgift på 2.000 DKK/år (cirka 275 euro). Förutom detta fakturerar DKL 6.55 DKK/per kremering årligen (cirka 0.90 euro). Då det i Danmark finns 32 krematorier i vilka det årligen utförs 43.000 kremeringar, får man en sammanlagd inkomst på cirka 340.000 DKK (cirka 46.420 euro).

SLUTLEDNING

Arbetsgruppen framför, att ;

- 1) Centraförbundet för begravningsväsendet i Finland rf för egen del:
 - a) godkänner de i betänkandet framförda förslagen till åtgärder;
 - b) godkänner bilagorna A och B, vilka innehåller kvalitetsrekommendationer för kistor och urnor;
 - c) godkänner för egen del bilaga C, vilken innehåller kompletteringar av begravningsväsendets modellreglementet för församlingar.
- 2) Centraförbundet för begravningsväsendet i Finland rf förhandlar med Kyrkostyrelsen angående följande frågor:
 - a) att man i kyrkostyrelsens skrivelse poängterar vikten av miljömedvetenhet i församlingarnas begravningsväsen, på så sätt att man använder sig av de rekommendationer vilka Centraförbundet för begravningsväsendet i Finland rf publicerat angående urnor och kistor;
 - b) att man i samband med Kyrkostyrelsens skrivelse distribuerar som bilaga dessa kist- och urnerekommendationer så som de framförts i detta betänkande.
- 3) Centraförbundet för begravningsväsendet i Finland rf förhandlar med andra kyrkliga samfund samt representanter för fritänkarnas förbund om att rekommendationerna tas i bruk även på deras gravgårdar.

Helsingfors den 16 maj 2005

Göran Lindström

Pirjo Aaltonen

Hannu Lehtonen

Antti Pekuri

Mikael Wilén

Anders Tötterman

REKOMMENDATIONER FÖR KISTOR

Följande rekommendationer har för avsikt att vara vägledande när förvaltningar för gravgårdar eller krematorier gör beslut angående kistors beskaffenhet, vilka hämtats för begravning eller kremering.

Rekommendationerna gäller industriellt tillverkade kistor, men även till en viss del privatpersoners egenhändigt tillverkade kistor. När privatpersoners egenhändigt tillverkade kistor granskas bör speciell vikt läggas vid kistans yttermått, hållbarhet, hantering samt miljövänlighet.

Kistor bör i sin helhet vara tillverkade av miljövänligt material, brännbart eller förmultnande. Kistorna bör helst vara tillverkade så att de kan både jordbegravas eller kremeras.

Godkända material är av tillverkaren dokumenterade miljövänliga material, som är nedbrytbara. Kistan, samt dess inredning och utsmyckning får ej innehålla konserveringsmedel (tex. träimpregnerings eller bekämpningsmedel). PVC får inte användas i kistor, i dess inredning eller utsmyckning. Nya material, som ej tidigare beskrivits, bör ha tillverkarens garanti där materialets beskaffenhet framgår, samt vara i linje med gällande rekommendationer.

Kistan bör klara normal hantering samt de rutiner som förekommer vid kistläggning av den avlidne, den avlidnes klädning, kistans utsmyckning samt förvaring i kyl före jordfästning. Kistans botten bör vara vätsketät. Kistan bör också klara av olika lyft samt sänkning i grav.

Kistan bör klara normal täckning av grav (med andra ord försiktig täckning av grav maskinellt eller manuellt). Kistan bör även utstå det tryck, som bildas av jord, när kistan slutligen placerats på begravningsdjup.

En kista, som kommit i kontakt med en avliden, får ej återanvändas.

1 Stommens material och ytbehandling samt kistans inredning

1.1 Kistans stomme

1.1.1 Rent trä

1.1.2 Klass E1 träfiber, spånskiva, MDF, faner. Skivorna bör uppfylla nordiska och EG:s miljömärkningskriterier. För att dokumentera detta krävs antingen att skivtillverkaren erhållit licens att använda miljömärket eller av skivtillverkaren given skriftlig försäkran att produkten fyller miljömärkeskriterierna: www.svanen.nu (se "Svanmärkning av byggnadsskivor").

1.1.3 Träskiva

1.1 Lim

1.2.1 Lim, som används i kistans stomme eller i övrig fastsättning, bör fylla miljömärkningskriterierna för Norden och EG. För att dokumentera detta krävs antingen att limtillverkaren har erhållit licens att använda miljömärket eller av limtillverkaren given skriftlig försäkran att produkten fyller miljömärkeskriterierna: www.ymparistomerkki.fi (se "Miljömärkning av lim").

1.3 Ytbehandling

1.3.1 Papper

1.3.2 Trälaminat

1.3.3 Färger och lack: Bör fylla de miljömärkningskriterier, som ställs på ifrågavarande produkter inom Norden och EG. För mer information: www.svanen.nu (se "Indendørs maling og lak"). Vattenbaserade färger, lacker och naturvax är i praktiken de alternativ, som kommer i fråga.

1.3.4 Tyg (naturfiber och regenererad fiber)

1.4 Inredning

1.4.1 Träull

1.4.2 Cellstoff

1.4.3 Stråhalm

1.4.4 Papper. Pappret bör helst vara av dagstidningstyp. Däremot inte tidskriftspapper eller andra ytbehandlade papper.

1.4.5 Polyestervadd

1.4.6 Tyg (naturfiber och regenererad fiber)

1.4.7 För tätning av kistans botten får plastfilm användas (polyeten, förmultnande plast eller vaxat papper). PVC eller materia, som innehåller tungmetaller, får ej användas

1.5 Utsmyckning

1.5.1 Trä

1.5.2 Trämassa

1.5.3 Kartong

1.5.4 Naturbaserade material

1.5.5 Plast. Plastmaterial som innehåller PVC eller tungmetaller får ej användas.

1.6 Handtag

1.6.1 Trä

1.6.2 Metall

1.6.3 Plast. Plast som innehåller PVC eller tungmetaller får ej användas.

1.7 Bärlakan samt påsar för avliden

1.7.1 Polyetenfolie. Om den avlidne är tätt försluten i plast bör man meddela personalen vid ifrågavarande gravgård snarast möjligt.

2 Konstruktion, hanterbarhet, hållfasthet, täthet mm.

2.1 Storlek

2.1.1. Maximal standardstorlek (alla mått yttermått)

Längd 210 cm

Bredd 75 cm (inklusive handtag)

Höjd 60 cm (kistans fötter medräknade)

2.2 Kistans fötter

2.2.1 Fötterna bör ha en höjd av minst 40 mm, förutom barnkistor.

2.3 Handtag, kistskylt samt övrig utsmyckning

2.3.2 Om kistan förses med handtag eller annan utsmyckning bör de vara av brännbart material eller fastsatta så att de går att lösgöra från utsidan.

2.4 Kistans förslutning

2.4.1 Kistans lock bör kunna förslutas, samt enkelt öppnas vid behov t.ex. vid visning av den avlidne före jordfästning.

2.5 Täthet

2.5.1 Kistans botten skall vara vätsketät, ett vätskebeständigt skikt måste fastsättas på kistans insida så att det sträcker sig åtminstone 100 mm upp från kistans botten.

2.6 Kistans balans samt hanterbarhet

2.6.1 Kistan måste ha en stabilitet som tillåter normal hantering.
Kistans botten bör vara konstruerad så att bärremmarna inte glider i längdled vid gravsättning.

2.7 Hållfasthet

2.7.1 Kistans lock skall klara en belastning av 1100 N, fördelad på en yta av 300 x 100 mm = 1 mans belastning. Kraften anbringas på lockets övre begränsningsyta i tre lägen längs lockets mittlinje vid vardera ändan, samt på mitten.

2.8 Antändning

2.8.1 Kistan får ej antändas innan införingsluckan stängts.

3 Askans beskaffenhet

Då kistan bränns bör askans beskaffenhet vara av sådan art att den ej vållar olägenhet vid hantering (tex flyktighet).

4 Märkning av kistor

4.1 Plats på kistan

4.1.1 Kontrollmärket skall placeras i botten på kistan, mellan kistans fötter i huvudändan.

4.1.2 Förutom kontrollmärket placeras i botten även ett märke, som anger tillverkare eller importör.

4.1.3 Kista, som säljs utan inredning, utmärks i botten med bokstavsbezeichnung "IS".

4.2 Tydlighet

4.2.1 Bokstavsmärkningarna skall vara spegelvända samt ha en höjd på 10 mm.

4.3 Utformning

4.3.1 Enligt Begravningsverksamhetens centralförbund i Finland rf:s gällande anvisningar. Dessa utsänds i samband med att det godkända avtalet mellan BCF och tillverkaren/importören returneras.

Kontaktuppgifter :

Begravningsverksamhetens centralförbund i Finland rf:s hemsida: www.shk.fi

REKOMMENDATIONER FÖR URNOR

Följande rekommendationer har för avsikt att vara vägledande när förvaltningar för gravgårdar eller krematorier fattar beslut angående urnors beskaffenhet, vilka hämtats för gravsättning.

Rekommendationerna gäller industriellt tillverkade urnor samt urnor som tillverkats för försäljning, men även till en viss grad privatpersoners enskilt tillverkade urnor för gravsättning. När urnor, som tillverkats av privatperson bedöms, bör speciell vikt läggas vid mått samt hållbarhet. Även materialets miljövänlighet bör ha en viss roll vid bedömning av urnor.

Gravgårdsförvaltningen har möjlighet att bestämma om askan gravsätts utan urna t.ex. i minneslund. Askkan kan även spridas ut på områden avsedda för detta.

Om ej annat nämns är rekommendationerna avsedda för urnor som gravsätts i jord, kolumbarium eller på annat sätt placeras beständigt.

Urnor som gravsätts i jord bör förmultna inom 15 år. Urnor, som förvaras i kolumbarium eller beständigt på annan plats, bör vara beständiga åtminstone för gravens hela besittningstid.

1. Material samt ytbehandling

1.1 Urnor, som gravsätts i jord

1.1.1 Rent trä

1.1.2 Träfiber, spånskiva, bark, faner. Skivorna bör uppfylla nordiska och EG:s miljömärkningskriterier. För att dokumentera detta krävs antingen att skivtillverkaren har erhållit licens att använda miljömärket eller av skivtillverkaren given skriftlig försäkran att produkten fyller miljömärkeskriterierna: www.svanen.nu (se "Svanmärkning av byggskivor").

1.1.3 Keramik, som förmultnar inom godtagbar tid

1.1.4 Metaller, som förmultnar inom godtagbar tid

1.1.5 Lack, färg och lim: bör fylla de miljömärkningskriterier, som ställs på ifrågavarande produkter inom Norden samt EG. För att dokumentera detta krävs antingen att produkttillverkaren har erhållit licens att använda miljömärket eller av ifrågavarande tillverkare given skriftlig försäkran att produkten fyller miljömärkningsdirektiverna: www.svanen.nu. (se "Indendörs maling och lak"). Vattenbaserade färger, lacker och naturvax är i praktiken de alternativen.

1.1.6 Kartong och pappersmassa

1.1.7 Påsar, miljövänligt material

1.1.8 Stärkelse

1.2 Urnor för kolumbarier eller på annat sätt beständig placering

1.2.1 Materialet bör vara hållbart och formbeständigt

1.2.2 Keramik av ickeförmultnande kvalitet

1.2.3 Metall (korrossionsbeständigt)

1.2.4 Sten

1.2.5 Glas

1.2.6 Plast

1.2.7 Glasfiber

1.3 Urnor för placering i vattendrag

1.3.1 Urnan bör till sin konstruktion vara sådan att den sjunker fortast möjligt.

2. Volym samt utsmyckning

2.1 Yttermått (medräknat möjlig utsmyckning)

2.1.1 Diameter : högst 30 cm

2.1.2 Höjd : högst 40 cm

2.2 Urnans nyttovolym

2.2.1 Urna, som är avsedd för en vuxen person, bör ha en volym på minst 4,5 liter, samt en sådan form att den kan fyllas med normala apparater.

2.2.2 Urna som är avsedd för barn bör ha en volym på minst 2,5 liter.

2.3 Påfyllnadsöppning samt lock

2.3.1 Öppningen för påfyllnad av aska bör ha en diameter på minst 63 mm, samt vara konstruerad så att inget hindrar askans påfyllnad via öppningen. Om öppningen inte är rund bör ändå en tänkt cirkel, vars diameter är 63 mm, rymmas innanför den befintliga öppningen. Öppningens kanter bör vara avrundade eller på annat sätt formade så att de inte skadar händerna vid hantering.

2.3.2 Urnor som levereras till krematorier bör vara täta, eventuella kanter och fogar bör vara väl bearbetade. Urnor i vilka locket fastsätts med skruv bör ha medföljande skruvar av krysskruvs modell.

2.4 Band

2.4.1 Urnor, som sänks i urngrav, bör förses med band. Den sammanlagda längden av band och urna bör vara minst 120 cm, mätt från urnans botten.

3 Urnans hållbarhet och täthet

3.1 Urnan bör vara tät samt konstruerad så att den tål normal hantering

4 Fastsättning i underlag

4.1 Om urnan placeras fritt stående utomhus bör den vara konstruerad så att den kan fastsättas stadigt i tänkt underlag, t.ex. med skruvar.

5. Märkning av urnan

5.1 Urnan bör märkas med ett av Begravningsverksamhetens centralförbund i Finland rf godkänt kontrollmärke.

Märkningen bör göras i urnans botten. Märkningen får ej göras på ett separat eller löstagbart botten.

- 5.2 I botten placeras också ett märke, som anger tillverkare eller importör.
- 5.3 Urnan bör ha en tydlig märkning där det framgår om urnan är förmultnande eller icke förmultnande.